Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка
Факультет іноземної та слов'янської філології
Кафедра української мови і літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач аспірантури та докторантури
_____ Ірина ЧИСТЯКОВА
«__20__» ___вересня___2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЕТИКА НАУКОВОГО ПОШУКУ: ФІЛОСОФСЬКІ, МОВНІ АСПЕКТИ

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт
Освітньо-наукова програма 017 Фізична культура і спорт

Мова навчання українська

Погоджено науковою радою Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
«__20__» ___вересня___2023 р.
Голова
_____ Ольга КУДРІНА, д.е.н., проф.

Суми - 2023

Розробник:

Семеног О.М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри української мови і літератури

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри української мови і літератури

Протокол № 1 від «30» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Олена СЕМЕНОГ

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Освітній ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Кількість кредитів – 3</td><td rowspan="12">Аспірантура
(доктор філософії)</td><td colspan="2">Обов’язкова</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 90</td><td>1-й</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>1-й</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>12 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні заняття</td></tr>
<tr><td>18 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>60 год.</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю: залік</td></tr>
</table>

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Курс «Етика наукового пошуку: філософські, мовні аспекти» розроблений для підготовки докторів філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

Дисципліна відповідає меті освітньо-наукової програми: підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців, здатних до креативної, автономної і відповідальної інноваційно-дослідницької, науково-педагогічної, проєктної, управлінської та експертно-дорадчої діяльності, готових до розв’язання значущих проблем у сфері фізичної культури і спорту, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та професійної практики та здійснення власного наукового дослідження у предметній області фізичного виховання, спорту та оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення, що характеризується науковою новизною та практичним значенням, із його публічним захистом на засадах академічної доброчесності.

Мета курсу:

- ознайомлення аспірантів із принципами та правилами дотримання політики академічної доброчесності на прикладі вітчизняного й міжнародного досвіду; засвоєння принципів наукової етики; ознайомлення зі змістом та принципами етики вченого, етичними нормами професійного і наукового спілкування майбутніх викладачів-дослідників.

Мета вивчення навчальної дисципліни відповідає діяльності науково-дослідної лабораторії «Академічна культура дослідника в освітньому просторі»: формування цінностей академічної культури, зокрема норм

академічної доброчесності, мовнокомунікативної компетентності особистості педагога-дослідника, умінь операційної обробки і моделювання академічних текстів різних жанрів, готовності здійснювати академічну комунікацію у процесі презентації матеріалів та результатів дослідження, зокрема, в межах з науковою спільнотою на основі суб'єкт-суб'єктних відносин.

Унікальність **дисципліни** полягає в тому, що вона читається із урахуванням міжнародного проєкту Еразмус+ Жан Моне за модулем «Європеїзація докторських програм у галузі освіти на засадах інтердисциплінарного та інклюзивного підходів» (2018-2021), співвиконавцем якого в Сумському державному педагогічному університеті імені А.С. Макаренка була автор робочої програми.

Завданнями курсу є:

- засвоїти основні положення чинних нормативно-правових документів щодо академічної доброчесності та етики наукових досліджень;
- допомогти аспірантам оволодіти теоретичними засадами та методологією наукового пошуку з дотриманням правил наукової етики;
- формування цінностей академічної культури, зокрема норм академічної доброчесності; знань з питань академічної етики, культури наукового/академічного тексту, академічної комунікації;
- формування когнітивно-дискурсивних умінь операційної обробки і моделювання академічних текстів різних жанрів, у тому числі засобами цифрових технологій;
- формування готовності здійснювати ефективне діалогове спілкування у процесі презентації матеріалів та результатів дослідження, зокрема, з науковою спільнотою на основі суб'єкт-суб'єктних відносин.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Етика наукового пошуку: філософські, мовні аспекти» забезпечує оволодінням *інтергальними компетентностями*: здатність розв'язувати значущі проблеми в галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності з фізичної культури і спорту, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та професійної практики, критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Етика наукового пошуку: філософські, мовні аспекти» забезпечує оволодінням *загальними компетенціями*:

ЗК 1. Здатність до формування системного наукового світогляду, оволодіння загальнонауковими компетентностями та розвитку культурного кругозору.

ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; пошуку, обробки й критичного аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 3. Володіння креативним способом мислення, здатністю до критичного аналізу й оцінки сучасних педагогічних явищ, комплексних та інноваційних проблем, генерування нових ідей під час вирішення практичних завдань наукової та/або професійної діяльності.

ЗК 4. Здатність проводити наукові дослідження в сфері фізичної культури і спорту на відповідному рівні із застосуванням інноваційних технологій.

ЗК 5. Володіння сучасними засобами інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання науково-освітніх завдань у професійній та інноваційній діяльності.

ЗК 8. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у галузі фізичної культури і спорту у наукових установах/закладах вищої освіти на засадах міждисциплінарності та інклюзивності.

ЗК 9. Здатність навчатися впродовж життя в контексті неперервної фахової підготовки, підвищувати свій інтелектуальний та культурний рівень і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність дотримуватися етичних принципів та норм корпоративної культури у професійній діяльності.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Етика наукового пошуку: філософські, мовні аспекти» забезпечує оволодінням *фаховими компетентностями*:

ФК 1. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в галузі фізичної культури і спорту.

ФК 3. Розуміння практичного застосування сучасних концептуальних положень та ідей у галузі фізичної культури і спорту в навчально-науковій та науково-дослідницькій діяльності.

ФК 4. Володіння загальними, інтегральними, фаховими компетентностями з методології наукових досліджень у галузі фізичної культури і спорту.

ФК 5. Володіння системою педагогічних категорій і методів їх використання з метою розв'язання дослідницьких і практичних завдань освітньої та виховної діяльності в закладах вищої освіти.

ФК 6. Володіння навичками педагогічної майстерності, педагогічною технікою, професійними вміннями із передачі знань у галузі фізичної культури і спорту в освітньому процесі закладів вищої освіти.

ФК 7. Здатність до педагогічної діяльності в межах спеціальності «Фізична культура і спорт» на засадах студентоцентрованого підходу в умовах безпечного сприятливого для навчання середовища.

ФК 8. Здатність ініціювати, розробляти й упроваджувати інноваційні проєкти в галузі фізичної культури і спорту.

ФК 9. Здатність дотримуватися етики наукових досліджень та принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях та науково-педагогічній діяльності.

ФК 10. Здатність до апробації результатів наукового дослідження, їх поширення й упровадження в освітню практику.

ФК 11. Здатність до проєктування та організації освітнього процесу в закладах вищої освіти, викладання на підставі відповідної нормативно-правової та науково-теоретичної бази з використанням інноваційних технологій навчання.

ФК 12. Здатність самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію, адаптуватися до змін у професійній діяльності..

2. Передумови для вивчення дисципліни

Для успішного опанування навчального курсу «Етика наукового пошуку: філософські, мовні аспекти» важлива інтеграція знань, умінь і навичок з такої дисципліни програми, яу «Інноваційні компетентності доктора філософії».

Академічна доброчесність.

Відповідно до Кодексу Академічної доброчесності Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка учасники освітнього процесу повинні: діяти у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики; самостійно виконувати навчальні завдання; коректно посилатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформації про результати власної навчальної, наукової, творчої діяльності; усвідомлювати значущість норм академічної доброчесності, оцінювати приклади людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; давати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх із моральними та професійними нормами.

(«Положення про систему забезпечення академічної доброчесності у освітньо-науковій діяльності Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка», що ухвалене рішенням вченої ради університету протокол № 12 від 18 червня 2020 року https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/polozhennya_pro_sistemu_zabezpechennya_ad_2866f.pdf

3. Результати навчання за дисципліною

ПРН 1. Здатність використовувати концептуальні та методологічні знання в галузі філософсько-світоглядних проблем аксіології освіти під час вирішення освітніх і професійних завдань.

ПРН 2. Здатність до обґрунтування нового знання в контексті потреб освіти, фізичної культури і спорту в межах філософського, загальнонаукового і конкретно наукового рівнів методології дослідження.

ПРН 3. Володіння системою педагогічних категорій і методів їх використання з метою вирішення дослідницьких і практичних завдань у закладах вищої освіти.

ПРН 5. Знання в галузі професійної та наукової етики і готовність до її дотримання.

ПРН 6. Здатність здійснювати критичний аналіз концептуальних та методологічних знань у галузі науково-дослідної та професійної діяльності і на межі предметних галузей, інтерпретувати їх, синтезувати нові ідеї.

ПРН 7. Здатність розробляти та реалізовувати проєкти, включаючи власні дослідження, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі соціальні, наукові, культурні, етичні та інші проблеми сфери фізичної культури і спорту.

ПРН 9. Здатність застосовувати адекватні методи дослідження в ході виконання дисертаційної роботи.

ПРН 10. Здатність оцінювати можливості застосування та ризики упровадження досягнень історико-педагогічної спадщини/прогресивного зарубіжного досвіду в сучасному вітчизняному освітньому просторі.

ПРН 13. Здатність вирішувати проблеми дослідницької, викладацької діяльності шляхом використання можливостей Інтернет-ресурсів, інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН 14. Здатність ефективно організовувати та проводити навчальні заняття, самостійну навчальну та наукову роботу студентів на основі врахування професіограм майбутніх фахівців, запроваджувати актуальні результати власних досліджень в освітній процес закладів освіти.

ПРН 15. Здатність викладати фахові дисципліни відповідно до вимог сучасної вищої школи в умовах традиційної, дистанційної та змішаної форм навчання.

ПРН 16. Готовність до утвердження гуманістичних ідеалів і демократичних цінностей в освітній і науково-дослідницькій діяльності на основі гуманістичного світогляду.

ПРН 17. Здатність до дотримання основних норм, прийнятих науковою спільнотою, з урахуванням міжнародного досвіду спілкування; здійснення особистісного вибору в морально-ціннісних ситуаціях, що виникають у професійній сфері діяльності.

ПРН 18. Уміння та навички публічно представляти, захищати результати дисертаційного дослідження, обговорювати їх і дискутувати з науково-професійною спільнотою; використовувати сучасні засоби для презентації результатів дисертаційного дослідження.

ПРН 19. Уміння реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби особистісно-професійного саморозвитку.

4.Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A 90 – 100 Відмінно	Аспірант: характеризується високим рівнем володіння теоретичними знаннями; достатньою мірою володіє науковим інструментарієм, проблемно-пошуковими методами для проведення досліджень в галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 017 Фізична культура і спорт; уміє аналізувати, порівнювати, критично осмислювати науково-методичну та загальнонаукову інформацію; уміє виділяти в науковому тексті основні проблеми, визначати їх актуальність, пояснювати ключові слова, дотримуватися в науковому тексті правильності, смислової точності, логічної послідовності, змістовності, інформаційної і змістової насиченості; редагує науковий текст відповідно до вимог наукового стилю; дотримується відповідних вимог щодо цитування, правильності, чистоти, точності, логічності, виразності мови; бере активну участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії); ефективно взаємодіє в команді, у професійному колективі та з представниками інших професійних груп.
B	Аспірант характеризується достатнім рівнем володіння теоретичними

82 – 89 Добре	знаннями; уміннями аналізувати тексти наукового стилю різних жанрів; дотримується в науковому тексті правильності, смислової точності, логічної послідовності, змістовності, інформаційної і змістової насиченості; володіє лексичними, морфологічними, синтаксичними нормами; редагує науковий текст відповідно до вимог наукового стилю; дотримується відповідних вимог щодо цитування, правильності, чистоти, точності, логічності, виразності мови; бере участь в різних формах наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії). Але разом із тим допускає неточності, робить незначні помилки.
C 74 – 81 Добре	Аспірант виявляє повні знання із дисципліни, має здатність до самостійного оновлення знань. Демонструє певні навички та уміння під час практичних занять, але допускає певні помилки та неточності тощо. Наявний середньо-достатній рівень сформованості уміннями читати, сприймати науковий текст; виділяти головну, суттєву інформацію; аналізувати тексти наукового стилю різних жанрів; виділяти в науковому тексті основні проблеми, визначати їх актуальність, пояснювати ключові слова, дотримуватися в науковому тексті правильності, смислової точності, логічної послідовності, змістовності, інформаційної і змістової насиченості; володіти лексичними, морфологічними, синтаксичними нормами; редагувати науковий текст відповідно до вимог наукового стилю; дотримуватися відповідних вимог щодо цитування з першоджерел, дотримуватися правильності, чистоти, точності, логічності, виразності мови; володіти морфологічними, лексичними, синтаксичним нормами. Відповідь загалом послідовна, але допускаються неточності у володінні лексичними, морфологічними, синтаксичними нормами.
D 64 – 73 Задовільно	Аспірант виявляє знання основного матеріалу, має обізнаність з літературою у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 017 Фізична культура і спорт; намагається аналізувати концепції, робити висновки, але при цьому допускає грубі помилки і не може переконливо викласти матеріал щодо заданої теми. Середній рівень володіння теоретичними знаннями, практичними вміннями аналізувати тексти наукового стилю різних жанрів; виділяти в науковому тексті основні проблеми, визначати їх актуальність, пояснювати ключові слова, дотримуватися в науковому тексті правильності, смислової точності, логічної послідовності, змістовності, інформаційної і змістової насиченості; володіти лексичними, морфологічними, синтаксичними нормами; редагувати науковий текст відповідно до вимог наукового стилю; дотримуватися відповідних вимог щодо цитування з першоджерел, дотримуватися правильності, чистоти, точності, логічності, виразності мови. Відповідь неповна, не завжди чітка, логічна, послідовна, допускаються неточності у володінні лексичними, морфологічними, синтаксичними нормами.
E 60 – 63 Задовільно	Аспірант виявляє знання основного навчального матеріалу в обсязі, задовільному для подальшої фахової діяльності. Практична підготовка загалом відповідає вимогам, аспірант демонструє певні навички, але форма виступу нестабільна, є помітні огріхи методологічного характеру. Студент показує нижче середнього рівень сформованості вмінь аналізувати тексти наукового стилю різних жанрів; виділяти в науковому тексті основні проблеми, визначати їх актуальність, пояснювати ключові слова, дотримуватися в науковому тексті правиль-

	ності, смислової точності, логічної послідовності, змістовності, інформаційної і змістової насиченості; володіння лексичними, морфологічними, синтаксичними нормами; редагувати науковий текст відповідно до вимог наукового стилю; дотримуватися відповідних вимог щодо цитування з першоджерел, «непрямого» цитування, «некоректного цитування» з наукових джерел; оформлювати цитати-тези або докази; цитати-аргументи, дотримуватися правильності, чистоти, точності, логічності, виразності мови. Відповідь неповна, допускаються фактичні помилки.
F 35 – 59 Не задовільно	**«Незадовільно з можливістю повторного складання»** Аспірант емоційно скутий, не впевнений у своїх відповідях. Не розуміє основної сутності завдання, не може зробити висновки й узагальнення. Виступ невиразний та непереконливий. Студент/ка показує низький рівень сформованості вмінь аналізувати тексти наукового стилю різних жанрів, не спроможний/а відтворити загальновідомі мовні явища й положення.
FX 1 – 34 Не задовільно	**«Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни»** Недбалість аспіранта щодо власної підготовки. Не має впевнених знань з курсу. Не демонструє належної форми публічного виступу та необхідних практичних навичок. не можуть відтворити теоретичний матеріал, вони не завжди розуміють суть питання, не можуть застосувати набуті знання в елементарних стандартних ситуаціях; відповіді містять грубі фактичні помилки. Наявна відсутність практичних умінь і навичок, що є підставою для повторного вивчення дисципліни, неспроможність дати усну чи письмову відповідь, відтворити загальновідомі методичні явища й положення, простежується систематична непідготовленість до практичних занять, часті пропуски без поважних причин. Такий магістрант потребує повторного прослуховування курсу.

Розподіл балів

Поточний контроль										Разом	Сума
РОЗДІЛ 1					РОЗДІЛ 2						
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 2.5	80	100
Поточний контроль											
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8		
Контроль самостійної роботи										20	
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		залік
90 – 100	**A**	**відмінно**
82 - 89	**B**	**добре**
74 - 81	**C**	
64 - 73	**D**	**задовільно**
60 - 63	**E**	
35-59	**FX**	**незадовільно з можливістю повторного складання**
1 - 34	**F**	**незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни**

Засоби діагностики результатів навчання

Наукові статті, відгуки-рецензії, підготовлені аспірантами на дослідницькі проєкти, презентації результатів виконаних досліджень, виступи, організація дискусії на наукових конференціях тощо; підготовка папки дослідника (за дисертацією).

6. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. ЕТИКА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПЕДАГОГА-ДОСЛІДНИКА

Тема 1.1.

Академічна доброчесність: поняття та нормативно-правові засади. Норми етики наукового дослідження та норми академічної доброчесності у документах та в освітньо-наукових практиках.

Тема 1.2.

Світовий досвід формування норм етики наукового дослідження та норм академічної доброчесності.

Європейська нормативно-правова база, яка регулює етику наукового дослідження та норми академічної доброчесності.

Тема 1.3.

Загальноукраїнська нормативно-правова база з питань дотримання академічної доброчесності. Етичний кодекс вченого України.

Морально-етичні цінності педагога- дослідника: професійний обов'язок, соціальна відповідальність, повага до іншої думки.

Функціональна грамотність педагога-дослідника. Текстова, жанрова, бібліографічна, стилістична, термінологічна, лексикографічна культура дослідника – критерій професійної майстерності.

Тема 1.4.

Академічна доброчесність в українських закладах вищої освіти та наукових установах. Законодавство про авторське право й суміжні права в Україні. Об'єкти авторського права.

Тема 1.5.

Запобігання порушенням академічної доброчесності. Програмні засоби для перевірки на наявність плагіату.

Розділ 2. ЕТИКА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ: МОВНІ АСПЕКТИ

Тема 2.1.

Термінологічна культура дослідника

Підстилі наукового стилю. Власне науковий підстиль і його жанри: наукова стаття, наукова монографія, дисертація, доповідь, тези.

Навчально-науковий підстиль і його жанри: лекції, навчально-методичні видання (підручники, посібники, навчально-методичні збірники, конспекти, хрестоматії тощо). Науково-популярний підстиль і його жанри.

Науково-діловий підстиль і його жанри: технічна документація (контракти та інструкції для підприємств, резюме, повідомлення про досліди, інструкція, науковий звіт, аналітична записка, службовий лист, устав, положення).

Науково-інформативний підстиль і його жанри: реферат, реферативний огляд, анотація, патентний опис.

Науково-довідковий підстиль і його жанри: словники, довідники, каталоги. Термінологічний словник.

Наукова замітка, наукова рецензія, відгук. Науковий огляд, науковий портрет, наукова біографія та ін.

Тема 2.2.

Культура наукового тексту

Науковий текст як комунікативний блок. Різновиди наукових текстів: академічні, навчальні, енциклопедичні. Власне наукові тексти: науково-теоретичні і науково-експериментальні. Різновиди наукових текстів: за сферами наукового знання (*науково-технічні*, *науково-природничі*, *науково-гуманітарні*), за ступенем узагальнення (первинні і вторинні жанри), за жанровою формою, за функціональним призначенням (теоретичні, методологічні, оглядові, пояснювальні, емпірико-фактологічні, мішаного типу).

Наукові тексти академічного підстилю (статті, дисертації, монографії) Принципи укладання наукових текстів: принципи змістовної насиченості, наукової інформативності, новизни, змістової закінченості, проблемності.

Тема 2.3.

Культура цитування і покликання

Покликання як сукупність бібліографічних відомостей про цитовану працю. Вимоги до покликань.

Цитування. Види цитат: цитати-тези або докази; цитати-аргументи. Загальні вимоги до цитування. Цитування з першоджерел. «Непряме» цитування. «Пряме» цитування. Цитування за вторинними джерелами. «Некоректне цитування» з наукових джерел. Самоцитування.

Компіляція і плагіат у наукових публікаціях.

Тема 2.4.

Наукова стаття як самостійний науковий твір. Наукова рецензія і науковий відгук.

Функції наукових часописів. Специфіка наукової статті. Обсяг наукової статті. Структура наукової статті.

Функції наукових статей: дослідницька, презентаційна, оцінна, комунікативна. Ознаки мови наукової статті: цілісність, логічну зв'язність, членованість, послідовність, точність наукової термінології, вірогідність вихідної інформації, критичність у відборі фактів, доказовість змісту тексту, наявність міркувань і посилань.

Види наукової статті: за змістом, читацьким призначенням, кількістю авторів. Методи написання статті: конструктивно-синтетичний; критико-аналітичний. Етапи роботи над науковою статею. Мовні кліше в науковій статті.

Мовні кліше для написання рецензії та відгуку.

Тема 2.5.

Культура усної наукової комунікації.

Композиційно-логічна побудова усної наукової доповіді, повідомлення, виступу. Основні структурні елементи виступу.

Етапи підготовки наукового виступу. Інтенція, диспозиція, елокуція, меморія, акція, релаксація.

Публічне виголошення доповіді, виступу. Мовленнєва поведінка в науковій дискусії.

7.2. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	У тому числі				Усього	У тому числі			
		Лекції	Практ.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Конс.	Самост.р
РОЗДІЛ І. ЕТИКА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПЕДАГОГА-ДОСЛІДНИКА										
Тема 1.1. Академічна доброчесність: поняття та нормативно-правові засади. Норми етики наукового дослідження та норми академічної доброчесності у документах та в освітньо-наукових практиках	9	1	2		6					
Тема 1.2. Світовий досвід формування норм етики нау-	9	1	2		6					

кового дослідження та норм академічної доброчесності. Європейська нормативно-правова база, яка регулює етику наукового дослідження та норми академічної доброчесності										
Тема 1.3. Загальноукраїнська нормативно-правова база з питань дотримання академічної доброчесності	**8**	**1**	**1**		**6**					
Тема 1.4. Академічна доброчесність в українських закладах вищої освіти та наукових установах. Законодавство про авторське право й суміжні права в Україні. Об'єкти авторського права.	**9**	**1**	**2**		**6**					
Тема 1.5. Запобігання порушенням академічної доброчесності. Програмні засоби для перевірки на наявність плагіату	**9**	**1**	**2**		**6**					
РОЗДІЛ 2. ЕТИКА НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ: МОВНІ АСПЕКТИ										
Тема 2.1. Термінологічна культура дослідника	**9**	**1**	**2**		**6**					
Тема 2.2. Культура наукового тексту	**9**	**1**	**2**		**6**					
Тема 2.3. Культура цитування і покликання	**10**	**2**	**2**		**6**					
Тема 2.4. Наукова стаття як самостійний науковий	**9**	**1**	**2**		**6**					

твір .Наукова рецензія і науковий відгук										
Тема 2.5. Культура усної наукової комунікації	**9**	**2**	**1**		**6**					
Усього годин	**90**	**12**	**18**		**60**					

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Академічна доброчесність: поняття та правові засади. «Академічна доброчесність» як дефініція закону «Про освіту».	**2**	
2	Світовий досвід формування норм етики наукового дослідження та норм академічної доброчесності.	**2**	
3	Академічна доброчесність в українських ЗВО та наукових установах. Законодавство про авторське право й суміжні права в Україні. Об'єкти авторського права.	**2**	
4	Науковий текст як форма реалізації мовнопрофесійної діяльності	**2**	
5	Культура наукового тексту	**2**	
6	Культура цитування і покликання	**1**	
7	Культура усної наукової комунікації	**1**	
Разом		**12**	

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.	Заочна ф.
1	Академічна доброчесність в українських ЗВО та наукових установах. Законодавство про авторське право й суміжні права в Україні. Об'єкти авторського права.	**4**	
2	Професійне читання наукоготексту	**2**	
3	Композиція наукового твору	**2**	
4	Культура цитування і покликання	**2**	

5	Наукова рецензія і науковий відгук	**2**	
6	Культура редагування наукового тексту	**2**	
7	Наукові заходи. Науковий виступ	**2**	
8	Мовленнєва поведінка в науковій дискусії	**2**	
	Усього годин	**18**	

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна ф.	Заочна ф.
1	Кодекс честі науковця як засіб запобігання порушень у сфері вищої освіти.	6	
2	Права та обов'язки аспірантів.	6	
3	Авторські права учасників освітнього процесу в закладах вищої освіти.	6	
4	Закон України «Про вищу освіту» як джерело для створення правових підстав для протидії порушень академічної доброчесності.	6	
5	Опрацювання матеріалів про академічну доброчесність у відкритих курсах на платформі «Prometheus» / «EdEra» тощо	6	
6	Наукова етика у контексті актуальних наукових проблем сучасності.	6	
7	Етика наукової публікації.	6	
8	Етичні норми наукової дискусії.	6	
9	Плагіат та авторське право.	6	
10	Ознайомлення з різними програмами для перевірки на наявність плагіату	6	
	Усього годин	**60**	

Форми контролю

Форми поточного контролю: усна або письмова з такими видами: групове та індивідуальне опитування, контрольна (самостійна) робота, індивідуальна або групова презентація виконаного завдання, аналіз реальних ситуацій з погляду авторського права та академічної доброчесності – з пропонуванням варіантів вирішення проблеми, підготовка й демонстрування презентацій із аналізованих проблем.

Форма підсумкового семестрового контролю: підсумкова залікова оцінка може бути виставлена за поточного оцінювання – за сумою балів, набраних студентом на практичних заняттях. Сума балів за всі види робіт визначається в межах 100 балів.

Оцінювання також передбачає врахування результатів неформальної освіти: Академічна доброчесність: онлайн-курс для викладачів. Prometheus. URL: https://apps.prometheus.org.ua/learning/course/course-v1:Prometheus+AI101+2021_T2/home

Участь у роботі YII міжнародної науково-практичної конференції «**Культуромовна особистість фахівця у XXI столітті**»

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

міжнародні документи

1. Bucharest Declaration on Ethical Values and Principles of Higher Education in the Europe Region. URL: http://www. iau-aiu.net/sites/all/files/Bucharest_Dec_0.pdf.
2. ETINED Pan-European Platform on Ethics, Transparency and Integrity in Education. Режим доступу: https://www.coe.int/t/DG4/ EDUCATION/etined_en.asp
3. Glendinning I. Promoting Maturity in Policies for Plagiarism across Europe and beyond. URL: https://www.coe.int/t/DG4/ EDUCATION/etined/Irene_Glendinning_PragueForum2015.pdf
4. IAU-MCO Guidelines for an Institutional Code of Ethics in Higher Education. URL:http://www.iau-aiu.net/content/ new-iau-mco-guidelines-institutional-code-ethics-higher-education
5. Pan-European Platform on Ethics, Transparency and Integrity in Education (ETINED). URL: https://www.coe.int/t/DG4/ EDUCATION/etined/Etined_EthicalPrincipes_en.pdf
6. The European Charter for Researchers. The Code of Conduct for the Recruitment of Researchers.– Brussels, European Commission, 2005. URL: http://ec.europa.eu/euraxess/pdf/brochure_rights/ am509774CEE_EN_E4.pdf
7. Trends in Global Higher Education: Tracking an Academic Revolution. A Report Prepared for the UNESCO 2009 World Conference on Higher Education. Philip G. Altbach, Liz Reisberg, Laura E. Rumbley. Executive Summary, Published in 2009 by the United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. Paris.

Закон України «Про авторське право і суміжні права» [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text 20.

Закон України «Про інформацію» [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Законодавство України. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text.

Закон України «Про освіту». [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Законодавство України. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text 22.

Закон України «Про вищу освіту». [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Законодавство України. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text

Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність». [Електронний ресурс]. Верховна Рада України. Законодавство України. Режим доступу: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/848-19

Публікації

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету/ Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. 234 с.
2. Довідник з академічної доброчесності для школярів / уклад. М.В. Григор'єва, О.І. Крикова, С.Г. Певко; за заг. ред. О.О. Гужви. 3-є вид., випр. і доп.Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. 66 с. URL: https://drive.google.com/file/d/19nOAsorJfuCL_lT0wdxDHkxW2PxEj4g/view (дата звернення: 02.04.2019).
3. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю: Монографія / НАН України. Інститут мовознавства ім.. О. О. Потебні / П.О. Селігей. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.
4. Мацько Л. І. Українська наукова мова (теорія і практика) : навчальний посібник. Тернопіль : Підручники і посібники, 2011. 272 с.
5. Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/2018/10/25/recomendatsii.pdf (дата звернення: 07.04.2019)
6. Основи бібліографічного опису. Складання бібліографічних списків. URL: www.library.ukma.edu.ua/fileadmin/.../Osnovu_bibliogr_opusy.pdf (дата звернення: 31.03.2019).
7. Семеног О. М. Культура наукової української мови: навч. посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 216с.
8. Семеног О. Лінгвоперсонологія : навч. посіб. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 192 с.
9. Семеног О., Вовк М. Академічна культура дослідника в освітньо-культурному просторі університету : [монографія]. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2016. 284 с.
10. Сурмін Ю. П. Наукові тексти: специфіка, підготовка та презентація. Київ: НАДУ, 2008. 184 с. URL:http://academy.gov.ua/NMKD/library_nadu/Navch_Posybniky/c0815324-6801-436a-9214-67c1bb53edb7.pdf
11. Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. Київ, 2016. 61 с. URL: http://www.saiup.org.ua/resursy/osnovyakademichnogopysma-metodychnirekomendatsiyi-ta-programa-kursu/ (дата звернення: 02.04.2019).
12. Шліхта Н., Шліхта І. Виховуємо академічну доброчесніть в школі: методичні вказівки для вчителів. К., 2019. 82 с. URL: http://bit.ly/2nlHBmA

Статті

1. Бакіров В.С. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. Основні результати дослідження за проектом №49169. URL: http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2015-07-17/2015.pdf (дата звернення: 02.02.2019).
2. Бойченко М. Гідність, цілісність і успішність: академічні та громадянські чесноти. *Філософська думка*. Київ, 2014. № 5. С. 110–122.
3. Войтел С. Підготовка роботи до публікації. Морфологія. Дніпропетровськ, 2013. Т. VII, № 1. С. 101–102.
4. Гапон Н. Ставлення студентів до виявів академічної нечесності: кроскультурний аналіз. Вісник Львівського університету. Серія «Філософські науки». Львів, 2013. Вип. 16. С. 241–248.

5. Гончаренко С. Етичний кодекс ученого; Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України, Полтавський національний педагогічний ун-т імені В.Г. Короленка // Естетика і етика педагогічної дії: зб. наук. пр. Київ-Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2011. Вип. 1. С. 25–34.

6. Гуманенко О.О. Місце рецензії в історії наукової періодики. *Наукові записки Української академії друкарства*. Серія «Соціальні комунікації». Львів, 2015. Вип. 1 (50). С.15–20.

7. Івасишина Т. Посилання чи покликання? Українська мова. 2010. № 1. С. 99.

8. Ромакін В.В. Мотивації, переконання та поведінка українських і американських студентів бакалаврату щодо норм академічної культури. Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили. Серія «Педагогіка». Миколаїв, 2010. Вип. 123, Т. 136. С.34–41.

9. Семеног, О. Європейський та національний контексти академічної культури дослідника: досвід реалізації проекту Еразмус+Жан Моне модуль. Україна – Європейський союз: від партнерства до асоціації : Український Щорічник з Європейських Інтеграційних Студій. Луцьк : Терен, 2019. С. 320–330. URL: https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/7012

10. Семеног О.М. Мовнокомунікативна особистість академічного учителя-лідера крізь призму лінгвопраскеології / Quo vadis humanitaris? Książka pamiątkowa z okazji 65-lecia prof. J. Pawlikowi.- O. Sinkiewicz, A.Kordonski, R. Kordonski.- Wyd-wo VERBINUM.- Warszawa – Lwow – Kijow.- 2017.- P.465-480.

11. Семеног О. М. Наставництво в науці і освіті дорослих. Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка]. Серія: Педагогічні науки / редкол.: В. Ф. Черкасов, В. В. Радул, Н. С. Савченко та ін. Кропивницький : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2017. Вип.152. С. 46–51.

12. Семеног О. М. Семен Устимович Гончаренко як акмеособистість у царині методології науково-педагогічних досліджень. Фізико-математична освіта : науковий журнал. 2016. Вип. 4 (10). С. 117–120. URL http://fmojournal.fizmatsspu.sumy.ua/publ/4-1-0-127

13. Семеног О. М. Академічна лекція і академічний учитель в цифрову епоху: праксеологічний підхід. Фізико-математична освіта: збірник наукових праць / Міністерство освіти і науки, Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка, Фізико-математичний факультет ; редкол.: Ф. М. Лиман, В. С. Іваній, М. В. Каленик та ін. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. Вип. 2 (12). С. 140–146. https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/2245

14. Семеног, О. М. Концепт «академічна культура дослідника» в українському і польському освітньо-педагогічному дискурсі. Український Щорічник з Європейських Інтеграційних Студій. Київ : APREI, 2020. Вип. IV. С. 139–152. https://repository.sspu.edu.ua/handle/123456789/8886

15. Фініков Т. Академічна доброчесність: глобальний контекст та національна потреба. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету . за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. Київ: Таксон, 2016. С. 11–13.

Ресурси міжнародних і національних структур

1.Academic Integrity. URL: http://www.academia.edu/Documents/in/Academic_Integrity

2.Committee on publication ethics. Code of Conduct. URL: http://publicationethics.org/resources/code-conduct

3.Promoting Academic Integrity in Online Education. URL: http://cdn.facultyfocus.com/wp-content/uploads/2012/11/promotingacademic-integrity-in-online-edu2.pdf

4.The European Science Foundation. Fostering Research Integrity in Europe. URL: http://forschung.univie.ac.at/fileadmin/user_upload/dle_forschung/Ombudsstelle/research_integrity_exreport.pdf

5.The European Science Foundation. The European Code of Conduct for Research Integrity. URL: http://www.staffs.ac.uk/assets/codeconduct-research-integrity_tcm44-77426.pdf

6.The International Center for Academic Integrity. URL: http://www.academicintegrity.org/icai/home.php

Електронні ресурси

1. Академічне письмо та бібліографія. Назва з екрану. URL: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.

2. Аналітична довідка за результатами дослідження практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України. Назва з екрану.: URL: mon.gov.ua/content/Новини/.../academichna-dobrochesnist.pdf

3. Бакіров В. С. Академічна культура українського студентства: основні чинники формування та розвитку. Основні результати дослідження за проектом No 49169. – Назва з екрану. URL: http://www.univer.kharkov.ua/images/redactor/news/2015-07-17/2015.pdf.

4. Етичний кодекс викладача та студента [Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу]. Назва з екрану. URL:: http://nung.edu.ua/files/attachment_news/etic_codex.pdf .

5. Кодекс честі викладача державного вищого навчального закладу [Криворізький національний університет]. Назва з екрану. URL: ktu.edu.ua/uploads/files/.../kodex_vykladacha.doc.

6. Кодекс честі Національного технічного університету України -КПІ. Назва з екрану. URL: http://kpi.ua/code.

7. Про Етичний кодекс ученого України. Назва з екрану. URL: www.nas.gov.ua/legaltexts/DocPublic/P-090415-2-0.pdf .

8. Проєкт сприяння академічній доброчесності в Украні (SAIUP) - Американські Ради. Назва з екрану. URL: http://www.saiup.org.ua / .

9. Рекомендації з оформлення посилань в наукових роботах: DSpace. – Назва з екрану. URL: ela.kpi.ua/handle/123456789/16051.

10. Рекомендації до пошуку наукової інформації за допомогою інтернет-ресурсів. Назва з екрану. URL: https://docs.google.com/document/d/1sUBDV-qvUxuAfoi1yNW47y.../edit?hl=uk.

11. Стилі оформлення бібліографічних посилань для міжнародних публікацій. Ч. 1. Назва з екрану. URL: www.library.ukma.edu.ua/.../Styli_oformlennya_bibliohrafichnykh.

12. Українські наукові журнали: Головна. Назва з екрану. URL: usj.org.ua/.

13. Committee on Publication Ethics: (COPE): Promoting integrity in research publication. Назва з екрану. URL: publicationethics.org/.

14. Plagiarism.org Best Practices for Ensuring Originality in Written Work. Назва з екрану. URL:: www.plagiarism.org/ .

Підручники, посібники, навчально-методичні видання

1. Семеног О.М. Академічне письмо: лінгвокультурологічний підхід: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. 220 с.

Медіавчительський кампус
https://www.youtube.com/channel/UCx-AL3lm3wYbt_E2dRLsLyQ

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Програма здійснюється за наявності науково-методичного матеріалу (посібники, монографії, наукові розробки, доступ до електронних ресурсів спеціалізованих вчених рад з присудження ступеня доктора філософії і мереж https://sspu.edu.ua/spetsializovani-vcheni-rady-z-prysudzhennia-doktora-filosofii) для проведення практичних занять.